

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2015.GODINU

Beograd , jun 2016. godine

1. OSNOVNE INFORMACIJE O DRUŠTVU

Privredno društvo za spoljnu i unutrašnju trgovinu i usluge Nelt Co. d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: Društvo) osnovano je 14. avgusta 2000. godine od strane osnivača „Neregelia Trading Limited“ Kipar. Sedište Društva je u Dobanovcima, Maršala Tita br.206. Društvo je najznačajniji deo Nelt Grupe.

Nelt je osnovan 1992. kao kompanija čija je osnovna delatnost trgovina, sa sedištem u Beogradu. Počevši od male veleprodaje, danas se Društvo razvilo i postalo vodeća distributerska kompanija na teritoriji Srbije. Sedište firme se nalazi u Dobanovcima, u Srbiji, a kompanija na dan 31.12.2015. godine ima 1.638 stalno zaposlenih.

Društvo je osnovano 1992. godine koje se prevashodno bavi prodajom i pružanjem usluga logistike. Prodaja uključuje distribuciju i marketing, a u okviru logistike se pružaju usluge menadžmenta lanca snabdevanja (distributivni centri, skladištenje, planiranje zaliha, dostava, itd).

Ugovor o distribuciji koji je Društvo potpisalo sa kompanijom "Procter&Gamble" 1996. godine, Danas je Nelt Co distributer velikog broja „principala“ među kojima su: Procter&Gamble, Mondelez, Philip Morris International, Wrigley, Neoplanta, Dr. Oetker, Mars, Reckitt Benckiser, Sebapharma, Panacea, Sanophi, Johnson & Johnson itd.

Grupa je tokom 2010. godine započela svoje poslovanje u Africi, kada je osnovana kompanija u Angoli - Nelt Angola, koja se bavi distribucijom i prodajom robe široke potrošnje u toj afričkoj zemlji, a zatim i kompanije u Zambiji i Mozambiku.

Identifikacioni podaci Društva su:

Naziv:	Nelt Co d.o.o.
Adresa:	Maršala Tita 206
Šifra delatnosti:	4636 – trgovina na veliko šećerom, čokoladom i slatkisima
Pravna forma:	Društvo sa ograničenom odgovornošću
Matični broj:	17304712
PIB:	100037645
Web site:	www.nelt.com , www.nelt.rs
Broj zaposlenih:	1.638
Registrovani kapital:	RSD 440.398.541,63
Vrste uloga:	Novčani i nenovčani
Matično pravno lice:	Neregelia Trading Limited, Kipar (100%)

Pravnih lica koja se smatraju povezanim sa Preduzećem :

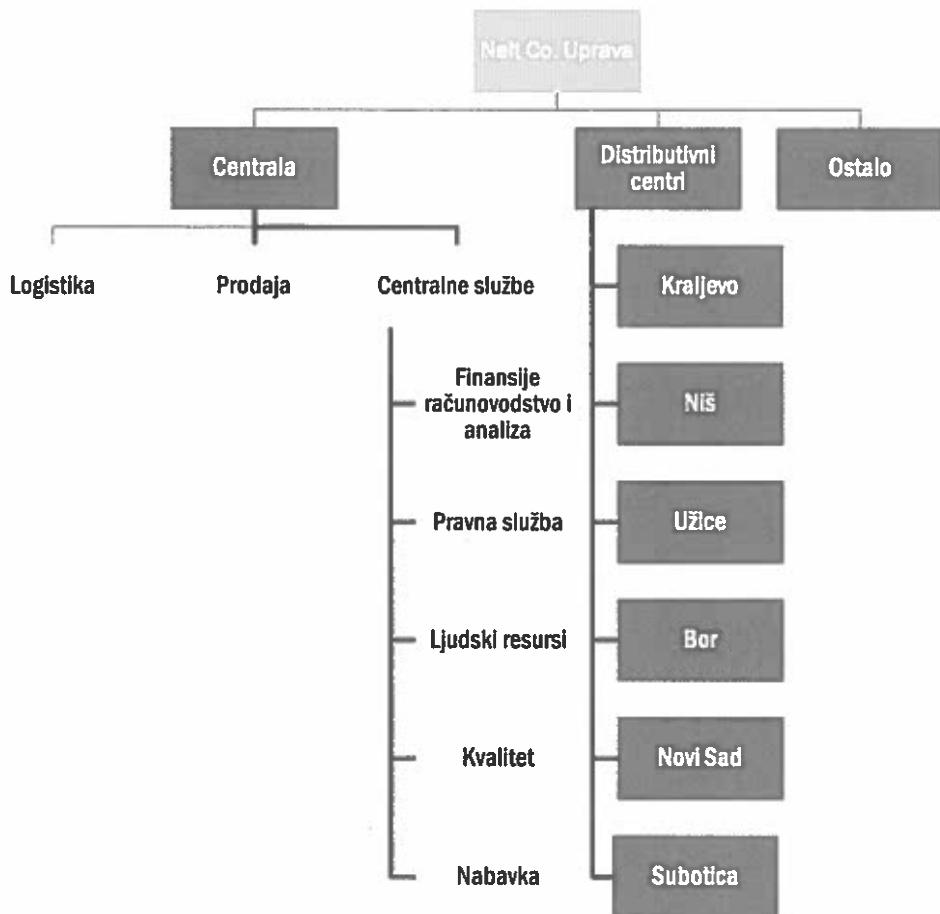
Neoplanta a.d. – Novi Sad
Neregelia d.o.o. – Crna Gora
Corner Shop d.o.o. – Beograd
Nelt Angola LDA. – Angola
Nelt ST DOOEL – Makedonija
Nelt Zambia Limited. – Zambija
Nelt Mozambique Limited. – Mozambik
Javna skladišta d.o.o. – Subotica
Banim Reklame d.o.o. - Beograd
Tako Lako Shop d.o.o. - Beograd
Neoplanta veterinarska stanica d.o.o. - Novi Sad

1.1 Klasifikacija Društva po Zakonu o računovodstvu

Društvo je na osnovu broja zaposlenih, godišnjeg prihoda i vrednosti imovine, prema važećem Zakonu o računovodstvu i reviziji razvrstano u veliko pravno lice. Shodno navedenom, Društvo ima obavezu revizije godišnjih finansijskih izveštaja od strane nezavisnih eksternih revizora.

Revizorska kuća koja vrši reviziju finansijskih izveštaja Društva je Grant Thornton Revizit doo Beograd, Kneginje Zorke 2/4, Beograd.

1.2 Organizaciona struktura Društva

1.3 Struktura zaposlenih

Struktura zaposlenih po polu	Broj	%
Ženski	376	23,0%
Muški	1.262	77,0%
Ukupno	1.638	100,0%

Struktura zaposlenih po stepenu stručne spreme	Broj	%
VII/2 - Magistar	2	0,1%
VII/1 - Visoka/Master	351	21,4%
VI/2 - Specijalizacija	2	0,1%
VI/1 - Viša strukovna	225	13,7%
V stepen VKV	25	1,5%
IV stepen SSS	641	39,1%
III stepen KV	346	21,1%
II stepen PK	21	1,3%
I stepen NK	25	1,5%
Ukupno	1.638	100,0%

Starosna struktura zaposlenih	Broj	%
< 30	557	34,0%
31 - 40	776	47,4%
41 - 50	232	14,2%
51 - 60	69	4,2%
> 60	4	0,2%
Ukupno	1.638	100,0%

Prosečna starost zaposlenih u Društvu je 34,5 godina.

2. OPIS DELATNOSTI

Pretežna registrovana delatnost Preduzeća je trgovina na veliko šećerom, čokoladom i slatkišima sa odnosnom šifrom delatnosti 4636. Prema Uredbi o klasifikaciji delatnosti („Sl. Glasnik RS“, br. 54/2010) navedena delatnost se nalazi u okviru Sekتورа G, trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala, a obavlja i brojne druge delatnosti, prvenstveno vezanih za distribuciju i prodaju robe široke potrošnje i pružanje logističkih usluga.

2.1. Distribucija i prodaja

Distribucija i prodaja robe široke potrošnje je osnovna delatnost kojom se Društvo bavi. Društvo je u mogućnosti da ponudi kompletну uslugu klijentima, od uvoza i carinjenja robe, preko marketinških aktivnosti, do prodaje i isporuke. Prodaja Društvo je organizovana po teritorijalnom

i funkcionalnom principu, imajući u vidu tip i strukturu kupaca. Naime, na svim tržistima na kojima Društvo posluje, u potpunosti se pokrivaju svi proizvodni kanali i objekti, Društvo istovremeno sarađuje sa svim tržišno orijentisanim nacionalnim i internacionalnim trgovačkim lancima, veleprodajama, malim i velikim privatnim radnjama, kioscima, benzinskim pumpama, apotekama i sl. Svi zaposleni u sektoru prodaje, na svim pozicijama počev od aranžera, promotera, pa do nivoa menadžera su obučeni prema standardima i načinu poslovanja inostranih partnera Društvo. Glavna karakteristika prodajnog koncepta predstavljaju prodajne usluge, konkretno, kvalitetna distribucija kojom se omogućava da proizvodi partnera Preduzeća budu uvek i svuda dostupni potrošačima. Pored prodaje, sve više se stavlja akcenat na usluge "trade marketing"-a koje Društvo pruža svojim klijentima. To su usluge marketinga koje Društvo pruža putem aranžiranja proizvoda u radnjama, osmišljavanjem i realizacijom promotivnih aktivnosti, brendiranjem vozila ili produkcijom i postavljanjem reklamnog materijala. Klijenti u domenu "trade marketing"-a su: Procter&Gamble, Wrigley, Mondelez, Neoplanta, Mars, kao i mnogi drugi. Sektor prodaje obuhvata 676 zaposlenih u 15 prodajnih programa u 5 divizija (Mars/Wrigley/Reckitt/Duracell, Mondelez/Jacobs, Neoplanta/Dr Oetker/ Mars Pet Care, PG+GDM, PMI) koji na kvartalnom nivou uslužuje 20.500 prodajnih objekata.

2.2. Logističke usluge i lanac snabdevanja

Društvo je 2007. godine krenulo u realizaciju projekta 3PL logistika, tj. pružanje širokog spektra logističkih usluga trećim licima. Usluge koje Društvo pruža trećim licima su usluge domaćeg i međunarodnog drumskog transporta, carinskog posredovanja i špedicije, skladištenja i dorade proizvoda. U nastavku su detaljniji komentari o svakoj od ovih usluga:

2.2.1. Domaći i međunarodni drumski transport

Do decembra 2011. godine, usluge špedicije obavljalo je Društvo Nelt Ltd. d.o.o, koje je bilo u 100% vlasništvu Preduzeća. Nakon izvršene statusne promene pripajanja, na dan 25.12.2011. godine, ove poslove preuzele je Društvo.

Radi kvalitetnog obavljanja usluga transporta, Društvo poseduje odgovarajući vozni park (tegljači sa poluprikolicom, kamioni, hladnjače) u kojem sva vozila imaju važeće dozvole i sertifikate za međunarodni transport.

2.2.2. Carinsko posredovanje i špedicija

Kao pružalač logističkih usluga, Društvo vrši prijavljivanje i smeštaj robe u carinsko skladište i izradu dokumentacije po tom osnovu, kao i pribavljanje svih vrsta uverenja (npr. sanitarnih, veterinarskih).

2.2.3. Skladištenje

Društvo raspolaže moderno opremljenim skladišnim kapacitetima, uz mogućnost ispunjenja različitih tehnoloških zahteva, kao što su skladištenje u temperaturno kontrolisanom režimu, skladištenje vangabaritnih tereta, visoko regalno skladištenje, itd. Društvo je preuzimanjem pozitivnih primera iz svog lanca snabdevanja i korišćenjem „WMS-a“ (warehouse management system), u mogućnosti da prati robu od ulaska u skladište do njenog izlaska (pozicije u skladištu, rokove trajanja, LOT pozicije, itd) i da time kvalitet usluga skladištenja dovede na najviši mogući nivo. U centralnom distributivnom centru u Dobanovcima, Društvo je u mogućnosti da klijentima

ponudi skladištenje robe u širokim dijapazonima temperaturnih režima, od -25°C do +12°C. Od skoro je u upotrebi i skladište prilagođeno smeštanju farmaceutskih proizvoda uz poštovanje principa HACCP.

2.2.4. Dorada proizvoda (Value added services)

U okviru skladišnog prostora, postoji poseban prostor koji se koristi za različite vrste dorade robe i prilagođavanje iste zahtevima klijenata. Dorada robe podrazumeva obmotavanje proizvoda termosklapljućom folijom (eng. shrink-wrap). Ceo ovaj proces je standardizovan odgovarajućim standardima (ISO i HACCP) i time se omogućuje manipulacija različitim vrstama robe, uključujući i prehrambene proizvode. Osim usluga pravljenja setova pakovanja i zbirnih pakovanja, Društvo pruža i usluge deklarisanja i obeležavanja robe.

3. FAKTORI TRAŽNJE

Trendovi kretanja tražnje za robom široke potrošnje, su pod uticajem demografskih i makroekonomskih kretanja. Potražnja za robom široke potrošnje, zavisi od potrošnje iste kao i od dostupnog dohotka za potrošnju. Demografski i makroekonomski faktori koji mogu da služe kao pokazatelj promene potražnje uključuju ukupan broj i stepen rasta stanovništva kao i njihove karakteristike, nivoa dohotka po osobi i načina na koji se isti troši, na koje takođe utiče i ukupan ekonomski rast i inflacija. Sledeća tabela pokazuje najvažnije od ovih indikatora za Srbiju, koji su uticali na poslovanje Preduzeća i konkurenčkih kompanija:

Tabela 1 – Opšti ekonomski i demografski pokazatelji:

Pokazatelj	2013	2014	2015
Stanovništvo	7.164.132	7.131.787	7.114.393
BDP po stanovniku (u EUR)	4.783	4.635	4.626
Dostupan godišnji lični budžet za konzumiranje po osobi (EUR) ¹	1.980		

Na osnovu prikazanih opštih pokazatelja, može se zaključiti da je broj stanovnika kao jedan od najvažnijih elemenata ukupne tražnje ima tendenciju stalnog pada, kao i BDP po glavi stanovnika i dostupan lični budžet za potrošnju.

¹ Statistički godišnjak za 2014, 2013. i 2012. godinu, Zavod za statistiku Republike Srbije; Ministarstvo Finansija Republike Srbije. Za preračunavanje iznosa u EUR korišćen je prosečan godišnji srednji kurs.

U narednoj tabeli navedeni su zvanični statistički podaci o prometu na veliko određenih grupa proizvoda široke potrošnje koji po karakteristikama mogu da se svrstaju u neki od navedenih podsektora:²

Trgovina na veliko – promet po robnim grupama u 2014.		sa PDV-om, u RSD milionima
Grupa proizvoda	Vrednost prometa	
Prehrambeni proizvodi	402.995	
Duvanski proizvodi	150.084	
Porculan, staklo, keramika i proizvodi za čišćenje u domaćinstvu	29.243	
Parfimerijski, kozmetički i toaletni proizvodi	79.949	
Farmaceutski proizvodi i medicinska pomagala	171.901	
Ostali neprehrambeni proizvodi	1.375.517	
Ukupno	2.209.689	

4. RAZVOJ

Društvo nastoji da u potpunosti pokrije tržišta na kojima posluje, proširi prodaju i distribuciju, unapredi pružanje logističkih usluga uz primenu najmoderne tehnologije i standardizaciju posovanja.

Nelt na svim tržištima na kojim posluje želi da ostvari maksimalno pokrivanje prodajnih kanala i objekata i da uspostavi vrhunske standarde u svojoj delatnosti. Sa više od 800 zaposlenih u prodaji, marketingu, logistici i pratećim službama, nastoji da sarađujemo sa svim tržišno orijentisanim nacionalnim i internacionalnim trgovačkim lancima, veleprodajama, malim i velikim privatnim radnjama, kioscima, apotekama, parfimerijama, benzinskim pumpama itd.

Teži se da se uspešni poslovni modeli primene i na prodajne delatnosti u kojim do sada Društvo nije bilo prisutno, maksimalno koristeći ljudske i materijalne resurse iz postojećeg posovanja. Uz to, ulažu se stalno napori da bi ostali lideri u korišćenju naprednih informacionih tehnologija u prodaji (Hand Held i Tablet Computers, B2B portali), finansijama (e-banking), komunikacijama (IP telefonija, IM, 3G+ prenos podataka sa terena) i logistici (WMS i Dynamic routing). Implementiran je poslovno-informacioni sistem SAP, sa ciljem da se prethodni ERP zameni rešenjem koje u potpunosti može da obuhvati i podrži strategiju održivog širenja i unapređenja posovanja, kao i sve procese unutar kompanije.

² Statistički godišnjak za 2015, str. 299.

5. PREGLED REZULTATA POSLOVANJA

U 000 rsd

Opis / Poslovna godina	2013	2014	2015
Poslovni prihodi	28.814.015	27.500.238	50.065.135
Poslovni rashodi	27.398.967	26.137.476	48.699.814
Poslovni dobitak	1.415.048	1.332.861	1.327.025
Dobit pre oporezivanja	972.459	969.882	1.196.311
Tekući porez na dobit	72.959	76.661	80.556
Neto dobitak	894.239	926.291	1.119.677
Poslovna imovina	17.324.718	17.208.270	20.705.192
Osnovni kapital	440.700	440.700	440.700
Neraspoređena dobit	7.155.096	8.005.443	8.829.918
Prosečan broj zaposlenih	1.299	1.601	1.620

6. PREGLED FINANSIJSKOG POLOŽAJA

U 000 rsd

Opis/Poslovna godina	2013	2014	2015
Stalna imovina	9.637.300	10.523.126	10.710.833
Obrtna imovina	7.687.418	6.687.008	9.994.359
Dugoročne obaveze	1.914.468	2.434.961	1.953.904
Kratkoročne obaveze	5.746.694	4.068.105	7.192.966
Neraspoređena dobit	7.155.096	8.005.443	8.829.918

6.1. Struktura aktive i pasive

U 000 rsd

Struktura Aktive	2013	2014	2015
Fiksna aktiva	56%	61%	52%
Nematerijalna ulaganja	1%	1%	1%
Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva	39%	41%	33%
Dugoročni finansijski plasmani	16%	19%	18%
Obrtna aktiva	44%	39%	48%
Zalihe	11%	12%	12%
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koja se obustavlja	9%	7%	5%
Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina	24%	20%	31%

Struktura Pasive	2013	2014	2015
Sopstveni kapital	54%	60%	54%
Obaveze	46%	40%	46%
Krediti	28%	25%	16%
Ostale obaveze	18%	15%	30%

7. POKAZATELJI POSLOVANJA

7.1. Likvidnost

Likvidnost preduzeća se definiše kao njegova sposobnost da pravovremeno izmiruje svoje obaveze.

Opšti racio likvidnosti pokazuje stepen pokivenosti obaveza koje dospevaju za plaćanje dospelih obaveza – sa koliko dinara obrtne imovine je pokriven 1 dinar krakoročnih obaveza.

Racio reducirane likvidnosti pokazuje stepen pokrivenosti krakoročnih obaveza likvidnom, lako unovčivom imovinom.

Racio trenutne likvidnosti pokazuje stepen pokrivenosti kratkoročnih obaveza gotovinom i gotovinskim ekvivalentima, imovinom u novčanom obliku.

Opis/Poslovna godina	2013	2014	2015
Opšti racio likvidnosti	1,34	1,64	1,39
Racio reducirane likvidnosti	0,74	0,83	0,91
Racio trenutne likvidnosti	0,02	0,05	0,05

7.2 Rentabilnost

Rentabilnost predstavlja jedan od osnovnih principa reprodukcije koji se svodi na zahtev da se ostvari maksimalna dobit i prinos sa što manje angažovanih sredstava u procesu poslovanja. Stopa poslovnog dobitka – pokazuje stopu bruto marže koju ostvaruje poslovni subjekt kao procentualno učešće poslonog dobitka u prihodima iz redovnog poslovanja tj pokazuje koliko na svakih 100 dinara poslovnih prihoda, posle pokrića poslovnih rashoda u tekućoj godini se ostvaruje bruto zarada.

Stopa neto dobitka – neto dobitak predstavlja konačan finansijski rezultat koji preostane nakon pokrića svih poslovnih, finansijskih i ostalih rashoda, poreza na dobit i posle usklađivanja za efekte odloženih poreskih rashoda ili prihoda

Stopa prinosa na imovinu – pokazuje stepen prirasta ukupno angažovanih poslovnih sredstava tj koliko je društvo na angažovanih 100 dinara imovine ostvarilo prirast.

Stopa prinosa na kapital – pokazuje rentabilnost sopstvenog kapitala tj koliko društvo na 100 dinara investiranog kapitala ostvari periodični prirast.

Opis/Poslovna godina	2013	2014	2015
Stopa poslovnog dobitka	4,92%	4,83%	2,65%
Stopa neto dobitka	3,11%	3,37%	2,24%
Stopa prinosa na imovinu	5,46%	5,36%	5,94%
Stopa prinosa na kapital	10,10%	9,41%	10,34%

Stopa neto dobitka u 2015. godini je smanjene usled popčetka distribucije duvanskih proizvoda koji imaju značajan udeo akciza.

7.3 Efikasnost

Koeficijent obrta potraživanja od kupaca - pokazuje koliko se puta u toku godine naplate potraživanje od kupaca. Što je racio veći to je Društvo likvidnije i rentabilnije, jer implicira kraće vreme naplate potraživanja.

Koefficijent obrta dobavljača – pokazuje koliko se puta u toku godine izmire obaveze prema dobavljačima. Što je racio manji to je Društvo likvidnije i rentabilnije.

Koefficijent obrta zaliha – pokazuje koliko se puta u toku godine obrnu zalihe u jendom društvu. Ukoliko se taj koefficijent stavi u odnos sa brojem dana u toku godine dobije se prosečno vreme trajanja jednog obrta.

Gotovinski ciklus- pokazje prosečno trajanje jednog obrta gotovine- broj dana u godini koji prođe od trenutka izdavanja gotovine za nabavku proizvoda od dobavljača do momenta prijema gotovine po osnovu naplate potraživanja od kupaca.

Opis/Poslovna godina	2013	2014	2015
Koefficijent obrta potraživanja od kupaca	9,46	10,39	13,6
Koefficijent obrta dobavljača	9,62	9,85	13,3
Koefficijent obrta zaliha	11,50	10,79	20,62
Gotovinski ciklus	11,34	11,24	13,2

7.4 Finansijska struktura i sigurnost

Stepen zaduženosti – pokazuje koliko se Društvo finansira iz pozajmljenih izvora finansiranja – što je pokazatelj manji to je finansijska struktura bolja a Društvo sigurnije i solventnije.

Racio sopstvenog kapitala – pokazuje koliko se Društvo finansira iz sopstvenih izvora finansiranja – što je pokazatelj veći to je finansijska struktura bolja a Društvo sigurnije i solventnije

Pokriće rashoda kamata – pokazuje stepen opterećenja poslovnog dobitka rashodima tj sa koliko dinara poslovnog dobitka Društvo raspolaže za pokriće 1 dinara rashoda kamata – što je pokazatelj veći to je finansijska struktura bolja.

Opis/Poslovna godina	2013	2014	2015
Stepen zaduženosti	46%	40%	46%
Racio sopstvenog kapitala	54%	60%	54%
Pokriće rashoda kamata	3,55	4,54	8,1

U skladu sa MRS 16 na dan 31.12.2014. godine Društvo je izvršilo procenu imovine po fer vrednsoti. Predmet procene je bilo zemljište, građevinski objekti, investicionie nekretnine i mali deo opreme koje se neodvojivo koristi sa skladištem i investicionim nekretninama. Za procenu je bilo angažovana firma Ernst&Young d.o.o. Beograd.

8. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE i DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Svi zaposleni Društva su orijentisani i stimulisani na recionalno korišćenje prirodnih resursa, stoga redovne i integrisane aktivnosti i korišćenje izabrane tehnologije, opreme i materijala, smanjuju štetne uticaje naših usluga i preces na životnu sredinu.

Društvo je tokom 2015. godine ispunjavalo sve obaveze u pogledu naknada za zaštitu životne sredine, ali shodno delatnosti i činjenice da ne predstavlja izvor ugrožavanja životne sredine nije bilo posebnih ulaganja za te namene.

8.1. Zaštita zdravlja i bezbednost na radu

Podizanje kvaliteta radnog okruženja zasniva se na aktivnom uključivanju zaposlenih u BZR timu, u svrhu kreiranja programa i sprovođenja mera zaštite zdravlja i bezbednosti na radnom mestu. Programi su integrirani u redovne procesne aktivnosti kompanije

8.2. Društvena odgovornost

Politika društvene odgovornosti Društva zasnovana je na etičkom poslovanju i težnji da pomognemo stvaranju boljeg okruženja za naše zaposlene, partnere i širu društvenu zajednicu, uz ostvarivanje dobrih poslovnih rezultata i visok stepen odgovornosti prema životnoj sredini. Proizvodi koje distribuiramo su visokog i konstantnog kvaliteta, a celokupno naše poslovanje je usmereno na ispunjenje zahteva klijenata i potrošača, što potvrđuje i ISO 9001 sertifikat. Svi naši objekti projektovani su i izgrađeni na način koji obezbeđuje zaštitu okoline, a mere zaštite na radu poštuju se u okviru cele kompanije. Saradnju sa partnerima gradimo isključivo na uzajmnom poštovanju i poverenju.

Pokrenuli smo niz značajnih projekata, a kao jedan od najobimnijih izdvojili bismo finansiranje saobraćajne petlje u Dobanovcima, čija izgradnja je dovela do znatnog rasterećenja saobraćaja kroz centar naselja, a time i do smanjenog nivoa buke i zagađenja, te porasta kvaliteta života lokalnog stanovništva.

Posebnu pažnju poklanja se deci, kojoj se kontinuirano pruža različiti vidovi pomoći. Napor da se podrže mlađi u početku su podrazumevali donacije školama i domovima za nezbrinutu decu, a u 2010. godini je osnovan i Fond za stručno usavršavanje. Nova strategija društveno odgovornog poslovanja podrazumeva podršku i pružanje novih mogućnosti najtalentovanim studentima fakulteta u Srbiji.

Doprinos poboljšanju kvaliteta života zaposlenih i cele lokalne zajednice, bio je i ostaće jedan od najvažnijih ciljeva i smernica u donošenju poslovnih odluka.

8.3. Bezbedost hrane

Bezbednost hrane se ogleda u ispunjavanju svih neophodni uslova, adekvatna organizacija i realizacija procesa sa očuvanje zdravstvene ispravnosti prehrambenih proizvoda koji se distribuiraju. Društvo ima sertifikovan sistem upravljanja kvalitetom ISO 9001, kao i HACCP.

9. BITNI POSLOVNI DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA

Od dana bilansa pa do dana objavljivanja izveštaja nije bilo bitnih poslovnih događaja koji bi uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

10. RIZICI POSLOVANJA

Finansijski rizici uključuju tržišni rizik (devizni i kamatni), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi nikakve finansijske instrumente kako bi izbeglo uticaj finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u Republici Srbiji.

10.1 Tržišni rizik

U svom poslovanju Društvo je izloženo finansijskim rizicima od promena kurseva stranih valuta i promena kamatnih stopa. Izloženost tržišnom riziku se sagledava preko analize senzitivnosti. Nije bilo značajnijih promena u izloženosti Društva tržišnom riziku, niti u načinu na koji Društvo upravlja ili meri taj rizik.

10.1.1 Devizni rizik

Društvo je izloženo deviznom riziku prvenstveno preko gotovine i gotovinskih ekvivalenta, potraživanja od kupaca, dugoročnih kredita i obaveza prema dobavljačima koji su denominovani u stranoj valuti. Društvo ne koristi posebne finansijske instrumente kao zaštitu od rizika, obzirom da u Republici Srbiji takvi instrumenti nisu uobičajeni.

Stabilnost ekonomskog okruženja u kojem Društvo posluje, u velikoj meri zavisi od mera vlade u privredi, uključujući i uspostavljanje odgovarajućeg pravnog i zakonodavnog okvira.

Izloženost Društva deviznom riziku po osnovu finansijskih sredstava i obaveza analiziramo po knjigovodstvenoj vrednosti na sledeći način:

(u 000 RSD)	31.12.2015.			31.12.2014.		
	RSD	EUR	USD	RSD	EUR	USD
Finansijska sredstva	5.636.151	345.975	128.350	2.854.776	254.929	43.994
Finansijske obaveze	(4.653.749)	(1.629.153)	-	(2.017.739)	(1.734.594)	-
Kratkoročna izloženost	982.402	(1.283.178)	128.350	837.037	(1.479.665)	43.994
Finansijska sredstva	25.109	-	1.099.323	32.568	-	855.574
Finansijske obaveze	-	(1.953.905)	-	(16.668)	(2.382.844)	-
Dugoročna izloženost	25.109	(1.953.905)	1.099.323	15.900	(2.382.844)	855.574

Društvo je osetljivo na promene deviznog kursa evra (EUR) i američkog dolara (USD). Sledeća tabela predstavlja detalje analize osetljivosti Društva na porast i smanjenje od 10% kursa dinara u odnosu na datu stranu valutu.

(u 000 RSD)	Koef. osetljivosti 10% -10%		Koef. osetljivosti 10% -10%		Koef. osetljivosti 10% -10%		Koef. osetljivosti 10% -10%	
	31.12.2015.				31.12.2014.			
	EUR	USD	EUR	USD	EUR	USD	EUR	USD
Neto dobitak	(323.708)	323.708	122.767	(122.767)	(386.251)	386.251	89.957	(89.957)
Neto kapital	(323.708)	323.708	122.767	(122.767)	(386.251)	386.251	89.957	(89.957)

10.1.2 Rizik od promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo riziku od promene kamatnih stopa na sredstva i obaveze kod kojih je kamatna stopa varijabilna. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta, a Društvo nema na raspolaganju instrumente kojim bi ublažilo njegov uticaj.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sledećem pregledu:

(u 000 RSD)	31.12.2015.	31.12.2014.
Finansijska sredstva:		
Nekamatonosna		
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica	20.966	28.115
Ostali dugoročni finansijski plasmani	59.766	4.453
Potraživanja	5.014.804	2.346.107
Ostala kratkoročna potraživanja	378.030	331.444
Kratkoročni finansijski plasmani	212.782	212.499
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	226.553	37.233
	5.912.901	2.959.851
Sa fiksnom kamatnom stopom		
Ostali dugoročni finansijski plasmani	1.043.700	855.574
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	150.000	57.909
Kratkoročni finansijski plasmani	128.307	168.507
	1.322.007	1.081.990
Sa varijabilnom kamatnom stopom		
	-	-
	-	-
Ukupno finansijska sredstva	7.234.908	4.041.841
 Finansijske obaveze:		
Nekamatonosne		
Kratkoročni krediti u zemlji	86.216	93.433
Obaveze iz poslovanja	4.868.784	1.890.241
Ostale obaveze	728	14.397
	4.955.728	1.998.071
Sa fiksnom kamatnom stopom		
Dugoročni krediti u zemlji	16.667	200.000
Kratkoročni krediti u zemlji	565.561	260.479
	582.228	460.479
Sa varijabilnom kamatnom stopom		
Dugoročni krediti u zemlji	2.589.529	3.120.741
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	109.322	100.049
Kratkoročni krediti u zemlji	-	472.505
	2.698.851	3.693.295
Ukupno finansijske obaveze	8.236.807	6.151.845

Analize osetljivosti prikazane u narednoj tabeli su uspostavljene na osnovu izloženosti promenama kamatnih stopa za nederivativne instrumente na datum bilansa stanja. Za obaveze sa varijabilnom stopom, analiza je sastavljena pod pretpostavkom da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromenjen u toku cele godine. Povećanje ili smanjenje od 1% predstavlja, od strane rukovodstva, procenu realno moguće promene u kamatnim stopama.

Da je kamatna stopa 1% viša/niža, a sve ostale varijable ostanu nepromenjene, uticaj na neto dobitak perioda, odnosno na neto stanje kapitala Društva za godinu koja se završila na 31. decembar 2015. odnosno 2014. godine, bi bila u iznosima prikazanim u narednoj tabeli:

(u 000 RSD)	Koef. osetljivosti 1,00% -1,00%		Koef. osetljivosti 1,00% -1,00%	
	31.12.2015.	31.12.2014.	31.12.2015.	31.12.2014.
Neto dobitak	(26.989)	26.989	(36.933)	36.933
Neto kapital	(26.989)	26.989	(36.933)	36.933

Ovakva situacija se pripisuje izloženosti Društva koja je zasnovana na varijabilnim kamatnim stopama koje se obračunavaju na obaveze po dugoročnim i kratkoročnim kreditima

10.2 Kreditni rizik

Društvo je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak za Društvo. Društvo je izloženo ovom riziku po osnovu raznih vrsta finansijskih instrumenata, kao što su potraživanja od kupaca, dati zajmovi, itd. Maksimalna izloženost ovom riziku je do iznosa knjigovodstvene vrednosti ovih finansijskih sredstava što je na dan 31. decembra kao što sledi.

(u 000 RSD)	31.12.2015.	31.12.2014.
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica	20.966	28.115
Ostali dugoročni finansijski plasmani	1.103.466	860.027
Potraživanja	5.014.804	2.346.107
Ostala kratkoročna potraživanja	378.030	331.444
Kratkoročni finansijski plasmani	341.089	270.408
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	376.553	205.740
Ukupno finansijska sredstva	7.234.908	4.041.841

Društvo kontinuirano prati naplatu od kupaca i ostalih poslovnih partnera. Po potrebi koriste se eksterni izvori za evaluaciju kreditnog rejtinga. Politika Društva je da posluje samo sa kreditno sposobnim partnerima.

Rukovodstvo Društva smatra za sva navedena finansijska sredstva koja nisu već obezvređena i dospela na 31. decembar da imaju dobar kreditni rejting.

10.3 Rizik likvidnosti

Konačna odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na rukovodstvu Društva koje je uspostavilo odgovarajući sistem upravljanja za potrebe kratkoročnog, srednjoročnog i dugoročnog finansiranja Društva kao i upravljanjem likvidnošću. Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve kontinuiranim praćenjem planiranog i stvarnog novčanog toka, kao i održavanjem adekvatnog odnosa dospeća finansijskih sredstava i obaveza.

Sledeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospeća finansijskih sredstava i finansijskih obaveza. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalim na osnovu finansijskih sredstava, odnosno finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti u mogućnosti da potraživanja naplati i obaveze namiri.

Dospeća finansijskih sredstava i obaveza na dan 31. decembar 2015. godine su:

(u 000 RSD)	31.12.2015.					
	Kratkoročno dospeće	Dugoročno dospeće				
	do 1 meseca	1 do 3 meseca	3 do 12 meseci	1 do 5 godina	preko 5 godina	Ukupno
Dospeća finansijskih sredstava:						
Nekamatonosna sredstva	5.832.169	-	-	55.623	25.109	5.912.901
Sredstva sa fiksnom kamatnom stopom	150.000	-	614.104	557.903	-	1.322.007
Sredstva sa varijabilnom kamatnom stopom	-	-	-	-	-	-
	5.982.169	-	614.104	613.526	25.109	7.234.908
Dospeća finansijskih obaveza:						
Nekamatonosne obaveze	4.955.728	-	-	-	-	4.955.728
Obaveze sa fiksnom kamatnom stopom	16.667	-	565.561	-	-	582.228
Obaveze sa varijabilnom kamatnom stopom	66.521	133.042	578.414	1.920.874	-	2.698.851
	5.038.916	133.042	1.143.975	1.920.874	-	8.236.807
Neto efekat dospeća	943.253	(133.042)	(529.871)	(1.307.348)	25.109	(1.001.899)

Coronay Ranko

Ranko Sočanac

Generalni direktor

Veselin Stijović

Menadžer računovodstva

